Lietas Nr. C24104316
Lietas arhīva Nr. C-0323-17/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Ogrē 2017.gada 10.maijā

Ogres rajona tiesa:
tiesnese Z.Kupce
ar tiesas sēžu sekretāri S.Čaikovsku,
piedaloties prasītājai /pers. A/,
2017.gada 9.maijā atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu **/pers. A/** prasībā pret **/pers. B/ (/pers. B/)** par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2016.gada 12.aprīlī Ogres rajona tiesā prasītāja /pers. A/ iesniedza prasības pieteikumu pret atbildētāju Uzbekistānas pilsoni /pers. B/ (/pers. B/) par uzturlīdzekļu piedziņu, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 177. un 179.pantu, Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu un 28.panta otro daļu, lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus meitas /pers. D/ uzturam 220 *euro* mēnesī, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadības sasniegšanai; lūdz noteikt nekavējošu sprieduma izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājai un atbildētājam 2011.gada 30.aprīlī dzimusi meita /pers. D/. Puses laulībā nesastāv, kopdzīves viņiem nav. Atbildētājs finansiāli mājsaimniecībā nepiedalās, kā arī citādi par bērnu nerūpējas. Atbildētājs ar bērnu netiekas, par viņu neinteresējas. Ikdienā par bērnu pilnībā rūpējas prasītāja. Bērna deklarētā dzīves vieta ir pie prasītājas.

Atbildētājam ir vidējā izglītība, taču viņš ir pierādījis savu spēju gūt ienākumus arī bez profesionālās vai augstākās izglītības. Vairākus gadus pēc kārtas (no 2010.gada līdz 2014.gadam ieskaitot) viņš kā viesstrādnieks strādāja Maskavā (Krievijā), kur izplatīja grāmatas, tādā veidā gūstot ienākumus. Pēc prasītājas novērojumiem, pateicoties savam tirgotāja talantam un komunikācijas spējām, atbildētāja mēneša ienākumi bija vidēji no 1000 līdz 2000 ASV dolāru. Atbildētājam pieder automašīna, un viņš savā dzimtajā pilsētā Jakkabagā (Uzbekistānā) bija nopircis māju uz nomaksu.

Līdz 2014.gadam atbildētājs brauca apciemot bērnu uz Latviju, kā arī prasītāja ar bērnu brauca uz Krieviju pie atbildētāja. Visā šajā laikā atbildētājs bērna uzturam iedeva apmēram 700 – 800 ASV dolārus, sagādāja nelielas dāvanas 10 – 20 ASV dolāru lielumā un iegādājās pāris lielus pirkumus – divriteni un ziemas zābakus.

Kopš 2015.gada janvāra mēneša atbildētājs pie bērna uz Latviju nebrauc un naudu bērna uzturam nesūta. Pēc atbildētāja vārdiem, viņam pašlaik Uzbekistānā pastāvīga darba un regulāru ienākumu nav. Atbildētājs plāno atkal doties peļņā uz ārzemēm (Krievija vai Turcija).

Prasītājai ir augstākā izglītība, jau 20 gadus strādā sabiedriskajā sfērā. Prasītāja šobrīd strādā trijos darbos, taču vairāk nodarbojas ar tulkošanu, nevis rakstīšanu, jo šādu darbu ir vieglāk savienot ar bērna audzināšanu, kurš mēdz bieži slimot. Arī pati prasītāja regulāri jūt pārslodzi, kā rezultātā nepieciešami naudas līdzekļi, lai varētu uzturēt savu veselību normālā stāvoklī.

Ņemot vērā, ka prasītāja ar meitu agrāk dzīvoja salīdzinoši sliktos apstākļos, gan kriminogēnā ziņā, gan infrastruktūras ziņā, viņa ar meitu pārcēlās uz dzīvi uz Ogri labākos apstākļos, kam arī bija nepieciešami ievērojami naudas līdzekļi. Turklāt prasītāja veic ikmēneša iemaksas meitas pilngadības depozītā 25 *euro* apmērā ik mēnesi.

Bērna uzturam nepieciešamā, piedzenamā uzturlīdzekļu summa no atbildētāja mēnesī ir 220 *euro*. Uzturlīdzekļu summas aprēķins, kurā norādītas atbildētājam atmaksājamas pozīcijas bērna uzturam mēnesī, pievienots prasības pielikumā, un tajā norādīts sekojošais: komunālie un apsaimniekošanas maksājumi – 23.66 *euro*; nekustamā īpašuma nodoklis - 0.83 *euro*; mājokļa apdrošināšana -1.24 *euro*; elektrības pakalpojumi - 5.31 *euro*; gāze – 0.88 *euro*, un televīzijas pakalpojumi - 7.35 *euro*; ēdināšanas, sadzīves un higiēniskie priekšmeti - 51.86 *euro*; PPI "/Nosaukums A/" ēdināšana mēnesī – 14.16 *euro*; Angļu valodas kursi -10.00 *euro*; bērnu vokālā studija "/Nosaukums B/" - 4.81 *euro*; kancelejas preces – 2.63 *euro*; ikgadējā fotografēšanas PII – 0.54 *euro*; medikamenti – 39.85 *euro*; mēbeles bērna istabai: gulta, plaukts, galds, krēsls – 6.48 *euro*; iebūvējamais skapis, plaukti – 7.08 *euro*; aizkari – 0.72 *euro*; apģērbs, apavi un somas – 10.87 *euro*; kultūras pasākumi, ekskursijas – 3.39 euro; uzkrājums bērna nākotnei 9.63 *euro*, aizdevuma pamatsummas daļa 19.09 *euro*, kopā 220.39 *euro*.

[2] No 2016.gada 10.novembrī Ogres rajona tiesā saņemtās Tieslietu ministrijas Tiesiskās sadarbības departamenta tiesu sadarbības nodaļas atbildes vēstules redzams, ka 2016.gada 26.jūlijā atbildētājam Jakkabagas starprajonu civillietu tiesā Uzbekistānā tika izsniegts prasības pieteikums ar pielikumu sarakstu, uzturlīdzekļu aprēķins, tiesas paziņojums paskaidrojuma sniegšanai, lēmums par lietas ierosināšanu un tiesas pavēste uz 2016.gada 6.oktobri. Ministrijas atbildes vēstulei pielikumā pievienots atbildētāja paskaidrojums par minēto lietu, kurā norādīts, ka viņš prasību neatzīst, jo prasītāja pati viņam ir parāda 10 000 ASV dolārus, kam ir rakstisks apstiprinājums, un kurus prasītāja nesen bija gatava atgriezt. Pēc atbildētāja aprēķiniem viņš prasītājas un prasītājas bērna uzturam ir iztērējis kādus 30 000 ASV dolārus. Prasītāja bija kursā par to, ka atbildētājam ir ģimene un trīs bērni. Prasītājai bērns tika uztaisīts, tikai priekš viņas pašas, lai viņa nebūtu tik vientuļa. Turklāt, atbildētājs norāda, ka visu šo piecu gadu laikā, viņš savu iespēju robežās ir finansējis tikšanās reizes ar bērnu, atbalstījis viņu gan materiāli, gan morāli. Apgalvo, ka no bērna neatsakās, bet visādi atbalsta viņu, kad vien viņam ir tāda iespēja.

[3] Uz tiesas sēdi atbildētājs neieradās, par neierašanās iemesliem tiesu nav informējis. Saskaņā ar 1996.gada 23.maija Līgumu starp Latvijas Republiku un Uzbekistānas Republiku par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes, darba un krimināllietās, nosūtīto tiesas pavēsti uz 2017.gada 9.maija tiesas sēdi atbildētājs nesaņēma. No 2017.gada 13.februāra Ogres rajona tiesā saņemtās Tieslietu Ministrijas Tiesiskās sadarbības departamenta tiesu sadarbības nodaļas atbildes vēstules redzams, ka tiesas pavēste atbildētājam netika izsniegta, jo viņš šobrīd strādā Krievijas Federācijā un dzīvesvietā neatrodas. Ņemot vērā minēto, atbildētājs uz tiesas sēdi tika aicināts atbilstoši Civilprocesa likuma $56.^2$ panta (2^1) daļai, un 59.pantam, publicējot sludinājumu par viņa aicināšanu uz tiesas sēdi oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Sludinājums par atbildētāja aicināšanu uz minēto tiesas sēdi publicēts oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" 26.10.2016. laidienā Nr. 208 (5780), oficiālās publikācijas Nr.:2016/208.UT4.

Atzīstot, ka atbildētājs uz tiesas sēdi aicināts likumā noteiktā kārtībā, tiesa uzskata par iespējamu izskatīt lietu bez viņa klātbūtnes.

[4] Prasītāja tiesas sēdē uzturēja prasību uz prasības pieteikumā minētajiem faktiskajiem un juridiskajiem apstākļiem. Papildus norādīja, ka viņai nav pierādījumu par atbildētāja materiālo stāvokli, un ka pati pamatdarba vietā Rīgas domē mēnesī nopelna 953 *euro* pēc nodokļu nomaksas, papildus strādā arī otrā darba vietā, lai varētu uzturēt un izskolot meitu, kurai ir arī veselības problēmas. Paskaidroja, ka zina, ka atbildētājam Uzbekistānā ir ģimerne un trīs nepilngadīgi bērni. Uzskata, ka atbildētājam jāsedz puse no meitas uzturēšanas izdevumiem.

Motīvu daļa

Tiesa, noklausījusies prasītājas paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus to savstarpējā kpsakarā, atzīst, ka prasība par uzturlīdzekļu piedziņu ir pamatota un apmierināma daļēji.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Ievērojot Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Lietā nav strīda par to, ka /pers. D/, dzimusi /datums/ir Prasītājas un Atbildētāja meita, ko apstiprina lietas materiāliem pievienotā dzimšanas apliecības Nr. /apliecības numurs/ kopija (*lietas 10.lapa*).

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē arī bērnu uzturēt, tas ir, nodrošināt ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa paredz, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Tiesai nav pamata neticēt, ka meita /pers. D/, dzīvo kopā ar prasītāju, turklāt šo faktu apstiprina arī atbildētājs savos paskaidrojumos tiesai, līdz ar to, ir pamats izdarīt secinājumu, ka prasītāja ir tā, kas realizē bērna aprūpi un uzraudzību un ir tiesīga saņemt no atbildētāja līdzekļus bērna uzturam.

Prasītāja tiesas sēdē paskaidroja, ka viņas ienākumi vidēji mēnesī ir ap 1000 *euro*, lūdza piedzīt no Atbildētāja pusi no meitas uzturam nepieciešajiem līdzekļiem – 220 *euro* mēnesī, nekādus pierādījumus par atbildētāja materiālo stāvokli iesniegt nevarēja..

Atbildētājs savā paskaidrojumā (*lietas 2.sējuma 9.-10. un 15.lapa*) norādījis, ka pēc viņa aprēķiniem viņš Prasītājas un Prasītājas bērna uzturam ir iztērējis kādus 30 000 ASV dolārus un nenoliedza, ka materiālu palīdzību Prasītāja no Atbildētāja bērna uzturam ir saņēmusi, lai gan neregulāru, līdz 2015.gadam.

Neskatoties uz to, ka tiesas ieskatā visas Prasītājas norādītas pozīcijas bērna uzturēšanas izdevumu aprēķinā ir pamatotas, jo vienīgi tas vecāks pie kura bērns dzīvo patiesi zina, kādas summas ir nepieciešamas bērna uzturēšanai, tiesa izvērtējot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, ņem vēra katra vecāka spējas un mantas stāvokli uzturēt bērnu, kā to noteic Civillikuma 179.panta pirmā daļa.

Lietas materiālos nav neviena pierādījuma par Atbildētāja patreizējo materiālo stāvokli, un arī Prasītāja tiesas sēdē apstiprināja, ka viņai šādu ziņu nav, līdz ar to nav konstatējams, vai Atbildētāja materiālais stāvoklis atļauj viņam nodrošināt nepilngadīgo bērnu, maksājot Prasītājas pieprasīto uzturlīdzekļu apmēru ik mēnesi, ņemot vērā apstākli, ka Atbildētājam ir vēl trīs nepilngadīgi bērni. Taču, ņemot vērā, ka bērnam uzturs ir nepieciešams regulāri, ik mēnesi, tiesas ieskatā no atbildētāja būtu piedzenami uzturlīdzekļi Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, jo Civillikuma 179.panta piektā daļa paredz, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam nodrošināt ir pienākums katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa un to nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, ir piemērojami Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kas paredz katra vecāka pienākumu katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros, sākot ar 2017.gada 1.janvāri, ir 380.00 *euro* mēnesī, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas ik mēnesi jānodrošina katram no vecākiem bērniem līdz 7 gadu vecumam ir 95.00 *euro* un no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai -114.00 *euro*.

Uzturdošanas pienākums ir absolūts un likumdevējs, Civillikuma 179.panta piektajā daļā paredzot vecāku pienākumu nodrošināt bērnam iztikas līdzekļus minimālajā apmērā, nav paredzējis vecāka atbrīvošanu no nepilngadīgā bērna uzturēšanas pienākuma gadījumā, ja vecāks nav to spējīgs pildīt.

Uzturlīdzekļu piedziņa uzsākama ar 2016.gada 12.aprīli, t.i. ar prasības pieteikuma iesniegšanas dienu tiesā.

Apmierināms prasītājas lūgums par sprieduma nekavējošas izpildes noteikšanu daļā par uzturlīdzekļu piedziņu, jo šādu lūgumu prasītāja ir pieteikusi prasības pieteikumā un tas atbilst Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punkta prasībām.

Ņemot vērā to, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punkta noteikumiem prasītāji uzturlīdzekļu lietās ir atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, saskaņā ar Civilprocesa 34. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktu, 35. panta pirmās daļas 3. punktu un 42. panta pirmo daļu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva 171 *euro* apmērā (15 % no gada maksājuma 1140.00 *euro*) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 12,06 *euro*, tai skaitā izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izdevumi par sludinājuma ievietošanu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu, 42.panta pirmo daļu, 97., 127., 128., 130., 193., 205.panta pirmās daļas 1.punktu un 204.[1] pantu tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no Uzbekistānas pilsoņa /pers. B/ (/pers. B/), dzimuša /datums/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgās meitas /pers. D/, dzimušas /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 95.00 *euro*, bet ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2016.gada 12.aprīļa līdz meitas 7 gadu vecumam, un no septiņu gadu vecuma līdz pilngadībai 114.00 *euro* apmērā, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, uzturlīdzekļus pārskaitot uz prasītājas kontu: /konta numurs/, AS "/Nosaukums S/", SWIFT kods: /swift kods.

Pārējā daļā /pers. A/, personas kods /personas kods/, prasību par uzturlīdzekļu piedziņu noraidīt.

Noteikt nekavējošu sprieduma izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/ (/pers. B/), dzimuša /datums/, valsts labā valsts nodevu 171.00 *euro* (*viens simts septiņdesmit viens euro un 00 centi*), ieskaitot kontā:

Saņēmējs: Valsts kase,
reģistrācijas Nr.90000050138,
BIC kods TRELLV22,
konts LV55TREL1060190911200,
Iemaksas mērķis: Valsts nodeva tiesu iestādē pēc sprieduma civillietā Nr.C24104316.

un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 12.06 *euro* (divpadsmit *euro* un 06 centi), ieskaitot tos kontā:

Tiesu administrācija,
Saņēmējs: Valsts kase,
reģistrācijas numurs 90001672316,
BIC kods TRELLV22,
konts LV51TREL2190458019000,
norādot iemaksas mērķi: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, lietā Nr.C24104316.

Noteikt /pers. B/ (/pers. B/) termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu samaksu - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, maksājumu apliecinošus dokumentus iesniedzot vai atsūtot pa pastu Ogres rajona tiesas kancelejai Brīvības ielā 6, Ogrē, LV-5001.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma izsniegšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Ogres rajona tiesā.

Tiesnese Z.Kupce